

Bomen Inspyreren Mensen

Boom Inspyratie Dag inspireert en helpt professionals waarde van bomen uit te dragen

Als iemand de ambassadeurspet past en anderen kan enthousiasmeren voor groen, dan is het de groenprofessional. Maar hoe doe je dat?

Hoe vertaal je jouw kennis over en waardering voor bomen naar 'de gewone man'? En... hoe anticipeer je op eventuele kritiek?

Auteur: Kelly Kuenen

Deze en andere vragen kwamen, samen met de nodige sortiment- en projectinspiratie, aan bod tijdens de Boom Inspyratie Dag op 26 oktober. Het was de zevende keer dat dit evenement georganiseerd werd door de bladen Stad+Groen, Boomzorg en Boom in Business. Zo'n 250 mensen, onder wie beheerders, boomverzorgers, architecten, ontwerpers en kwekers, vonden hun weg naar Boomkwekerij Ebben in Cuijk, voor een editie met het thema 'Bomen Inspyreren Mensen'.

Waar beter te beginnen met inspireren op het gebied van groen dan bij de jeugd? Als directeur van Stichting Nationale Boomfeestdag nam Peter Derksen deze dag het dagvoorzitterschap

op zich. Hij begon door iets te vertellen over de Boomfeestdag, die dit jaar zijn 60-jarig jubileum viert, en presenteerde het nieuwe thema: 'Operatie Boomfeestdag, maak het buiten beter'.

Gastheer Toon Ebben van Boomkwekerij Ebben vertelde over de mobiele applicatie TreeEbb, een bomentool waarin informatie over een groot aantal bomen wordt verzameld en die al aan zijn 150.000e download toe is. De 'bomenbieb' fungeert als *open source*, wat betekent dat iedereen informatie kan aandragen en kan helpen als het gaat om sortimentskennis in de branche.

Contact met de pers

Communicatieprofessional en voormalig NRC-journalist Ingrid van Frankenhuyzen trapt de lezingenreeks af met een pittig onderwerp: contact met de media. Een situatie die sommigen wellicht een ver-van-mijn-bedshow vinden, maar waar iedereen zomaar mee te maken kan krijgen, zo bewijst ook Het Witte Lint. Het project in Zutphen kreeg de afgelopen jaren veel negatieve media-aandacht en werd in Frankenhuyzens lezing 'Het Witte Lint, Lessons Learned' als casus gebruikt. De centrale vraag: hoe ga je om met kritische journalisten of verslaggevers met een 'overvaltechniek'?

7 min. leestijd

Aanwezigen bekijken de tientallen ingezonden Inspiratieprojecten

‘Houd in gedachten dat je niet zozeer met de journalist te maken hebt, **maar met het publiek thuis**’

Van Frankenhuyzens devies: beantwoord nooit klakkeloos vragen, maar draai de rollen om. Als een journalist vragen op je afvuurt, vraag bijvoorbeeld eerst wat de insteek van het verhaal wordt, of wat diegene precies verwacht. De tweede les: heb je boodschappen op een rij. Verwacht vragen, maak een inschatting van de vragen die je kunt verwachten. 'Waarom' is bijvoorbeeld een belangrijke. Het Witte Lint valt op omdat het met zijn schuine bomen afwijkt van andere projecten. Het ligt voor de hand dat er gevraagd wordt waarom hiervoor is gekozen.

'In plaats van een tuinman op hoogte worden jullie een natuurbeheerder op hoogte!'

Emotie is sterker dan kennis

De derde les: neem de regie! Het kan voorkomen dat vraagstellers inspelen op de emotie, vertelt Van Frankenhuyzen. Ze demonstreerde dit met een video-item waarin een journalist een betrokkene vraagt of de bomen in het Witte Lint 'wel gelukkig zijn'. 'Als het om bomen gaat, gaat het altijd om emoties. Hoe overtuig je anderen dan van je punt?', vraagt Van Frankenhuyzen het publiek. 'Je zou

kunnen denken: met kennis. Maar dat is maar een derde van de oplossing. Persoonlijkheid is belangrijk, maar ook de vraag of je elkaar begrijpt.'

En, stelt ze, emotie is altijd sterker dan kennis. Om deze reden kun je een emotioneel geladen vraag niet weerleggen met kennis. Althans, niet met kennis alleen. Zogenaamde emotionele *bridging*-zinnen zijn hierbij essentieel. Dit zijn zinnestjes waarmee je als geïnterviewde eerst 'meebuigt' met de vragensteller, om vervolgens je punt te maken. Een vraag gebaseerd op emotie kan bijvoorbeeld beantwoord worden met: 'Wat goed dat u dit vraagt', om vervolgens met een eigen punt te komen ('Maar wat nóg belangrijker is ...').

Hieruit klinkt door dat deze lezing in feite voor niemand een ver-van-zijn-bedshow is. Van Frankenhuyzen heeft het specifiek over kritische journalisten. Daarmee zal inderdaad niet iedereen in aanraking komen. Maar denk eens aan die andere kritische vragensteller, wiens vragen ook vaak gepaard gaan met emotie: de burger!

Ter illustratie toont Van Frankenhuyzen een fragment van een uitzending waarin bovenstaande stappen niet worden gezet en de situatie escaleert. In de video valt een cameraploeg binnen om verhaal te halen over het project. De perswoordvoerder die de bezoekers te woord staat, beroept zich op het feit dat de omroep de gemaakte afspraken niet nakomt door onaangekondigd langs te

komen. De verslaggever blijft desdonanks vragen op haar afvuren. Het is een klassiek geval van 'overvalsjournalistiek'. Hoewel het vanuit menselijk oogpunt begrijpelijk is dat iemand die overvallen wordt zo reageert, heeft een dergelijke reactie volgens Van Frankenhuyzen een totaal verkeerde uitwerking. Door zo fel te reageren, sta je bij voorbaat al 1-0 achter.

Houd in gedachten, drukt ze de aanwezigen op het lijf, dat je niet zozeer met de journalist te maken

‘Het gaat me niet eens zozeer om De Levende Brug, maar om de vraag wat er **allemaal nog meer mogelijk is als dit kan’**

Directeur Stichting Nationale Bomenfeestdag en dagvoorzitter Peter Derksen

hebt, maar met het publiek thuis. Je moet niet de strijd aangaan met die ene vragensteller, maar zorgen dat je de sympathie van de groep kijkers hebt. Door eerst met de vragensteller mee te buigen en vervolgens met je eigen punt te komen, kun je dit bereiken.

Een brug van bomen

Bos- en natuurbeheerder Ton Hermanussen begon zijn presentatie ‘De levende Brug, zoektocht naar een brug uit bomen’ met enkele van zijn ‘groenhel-

den’ en een toelichting op de waarde van bomen. Op een boomsymposium is dat laatste natuurlijk een geval van preken voor eigen parochie. Dat weet Hermanussen waarschijnlijk ook wel. Wat hij wil, is zoeken naar manieren om ánderen te overtuigen van die waarden.

Want alles wat waarde heeft, blijft behouden, stelt Hermanussen. En als het lukt om meer mensen de bestaande waarde van bomen (weer) te laten inzien en samen op zoek te gaan naar nieuwe

waarden, blijven bomen duurzaam behouden en is er vraag naar meer bomen. Vertel over waarden, ontwikkel nieuwe waarden en zorg zo voor duurzaam behoud van de boom.

Door te laten zien wat er allemaal mogelijk is met bomen, zoekt Hermanussen zelf ook naar nieuwe betekenissen. In zijn project De Levende Brug, een samenwerking met Henry Kuppen van Terra Nostra en Toon Ebben van Boomkwekerij Ebben, worden bomen dusdanig geleid dat uiteindelijk een (bruikbare) brug ontstaat.

Zijn inspiratie haalde Hermanussen onder meer uit een natuurlijk bouwwerk in het Indiase Mawsynram. Met 1187 cm regenval per jaar heeft de regio de twijfelachtige eer de natste plek op aarde te zijn. Bruggen van dood materiaal houden er geen stand. De inwoners hebben hierop geanticipeerd door bomen jarenlang dusdanig te leiden, dat het gebied inmiddels indrukwekkende ‘bomenbruggen’ heeft.

Lindebomen

Een groep studenten keek of en hoe een dergelijke brug hier gebouwd kan worden. Door boomtakken diagonaal met elkaar te laten vergroeien, zou een verbinding ontstaan die sterker is dan de lasnaad van staal. In het ontwerp wordt het skelet van de brug gevormd door lindes die vanaf weerszijden naar elkaar reiken. Door de takken in de breedte met elkaar te vervlechten, groeit de brug als het

Arjan Postma

ware dicht. Hermanussen wil bomen gebruiken die van nature in Nederland thuishoren. 'Een linde heeft als voordeel dat hij, als een van de weinigen, onder aan de stam blijft uitlopen. Die takken zou je weer kunnen gebruiken, bijvoorbeeld voor het vormen van een leuning aan de burg.' Zes tot acht jaar na de start zou de brug daadwerkelijk gebruikt kunnen worden.

Het project is overigens nog niet definitief. Wordt het dat wel, dan moet nog een locatie gezocht worden. Hermanussen hoopt – begrijpelijk – dat het er wel van komt, want hoe mooi zou het zijn als zo'n levende brug ergens in Nederland de waterkant siert. 'Maar', stelt Hermanussen, 'het gaat me eigenlijk niet zozeer om de brug, maar om de vraag wat er allemaal nog meer mogelijk is als dit kan.'

Vakmanschap en praktijkervaring

Van keynote spreker Arjan Postma zou je kunnen zeggen dat hij zijn beroep heeft gemaakt van het promoten van de waarde van groen. De freelance boswachter maakt regelmatig zijn opwachting in onder meer RTL Late Night. Op de Boom Inspyratie Dag vertelde Postma over de ecologische functie van bomen in de openbare ruimte.

'Iedereen heeft een plaatje in zijn hoofd van hoe dingen horen te zijn. Maar dat plaatje klopt vaak

niet', vertelt Postma, die zijn punt kracht bijzet met een verhaal over het koolmeesje. Met zijn schattige uiterlijk kan *Parus major* op veel sympathie rekenen. In werkelijkheid is de vogel helemaal niet zo lief is, aangezien hij verzwakte vogels aanvalt. 'Mensen kopen een voederbol voor het 'schattige' koolmeesje; de 'onaantrekkelijke' kraai wordt weggejaagd. Ik probeer mensen te laten zien dat het beeld dat zij ergens van hebben niet klopt.'

Postma betoogt daarnaast dat boomverzorgers meer zijn dan veredelde boomzagers en ondersteunt dit punt met een aantal manieren waarop zij dit kunnen uitdragen. 'Natuurbeheerders hebben één groot manco', stelt Postma. 'De natuur boven pakweg drie meter hoog, daar doen ze niks mee. En dat is waar de boomverzorgers om de hoek komt kijken!' Postma, vóór zijn boswachterscarrière ooit zelf boomverzorgers, vertelt hoe mensen, als hij weer eens ergens in een boom hing, vaak vonden dat hij 'toverde'. 'Stel dat we dat toveren nu eens uitbreiden, een extra tak creëren.' Zomaar een paar voorbeelden: een touw spannen tussen bomen in tuinen, zodat eekhoorns gemakkelijk kunnen oversteken. Of zorgen voor wat extra nestgelegenheden – iets wat dieren steeds beter kunnen gebruiken nu de huizen beter geïsoleerd worden. 'In plaats van een tuinman op hoogte worden jullie een natuurbeheerder op hoogte!'

Inspyratiebomen

Traditiegetrouw werden er tijdens de dag 'Inspyratiebomen' gepitcht. Peter Spijker, Wilfred Molenkamp en Henk Schuitemaker sprongen in de bres voor respectievelijk *Castanea sativa* (tamme kastanje), *Koelreuteria paniculata* (Chinese vernisboom, ingezonden door Rinze Hofman en Patrick Spiegeler) en *Heptacodium miconioides* (zevenzonenboom).

Spijker legde in zijn pitch de nadruk op het imposante uiterlijk van de kastanje en sprak zijn waardering uit voor de eetbaarheid van de vruchten. Hij hoopt dat in Nederland, net als bijvoorbeeld in Frankrijk, ook ooit een eetcultuur rond kastanjes ontstaat. De Chinese vernisboom werd door Wilfred Molenkamp geprezen om zijn hoge sierwaarde. De boom heeft laatbloeiende bloemen en vervolgens kleurige lampionnetjes. De zevenzonenboom scoort volgens Schuitemaker vanwege zijn grote waarde voor de biodiversiteit, de late bloei (tot begin oktober), de spectaculaire kleur en de geur die de boom verspreidt.

Inspyratieprojecten

In aanvulling op de 'Inspyratiebomen' passeerden dit jaar ook drie 'Inspyratieprojecten' de revue. Van Frankenhuyzen refereerde aan Het Witte Lint. Dat het project veel aandacht kreeg in de media, is volgens haar mede te danken aan zijn 'afwijkendheid'.

Henk Schuitemakers pitch 'zijn' zevenzonenboom

Ingrid van Frankenhuyzen

In dit project werden 1177 meidoorns schuin opgekweekt door Boomkwekerij Udenhout en door aannemer Vaarkamp aan weerszijden van de N348 geplant. Het kweken, maar ook het planten zorgde voor de nodige uitdagingen. De plantafstand werd afgestemd op de toegestane rijnsnelheid, zodat het voor de toeschouwer lijkt alsof de exemplaren allemaal even ver uit elkaar staan.

Stedenbouwkundige Herman Zonderland vertelde over het Bomencarré van centrumeiland IJburg. Het centrumeiland wordt gebouwd volgens het *rainproof*-concept, waarbij overtollig regenwater niet via riolen wordt afgevoerd en de omgeving bestand wordt gemaakt tegen de steeds vaker voorkomende zware regenbuien. De bomen, geplant door de Nationale Bomenbank, bevinden zich op een vierkant plantvak, 5,5 meter boven NAP. Om ze van water te voorzien, wordt hemelwater opgevangen en water vanaf het dak van de (nog te bouwen) naastgelegen school.

Waar normaliter groen als laatste kostenpost wordt begroot, besloot Huisman het ontwerp te benaderen als een symbiose tussen groen en bebouwing

Kunstenaar Michel Huisman toonde hoe stedenbouwkundige veranderingen er door de jaren heen voor zorgden dat de 'ziel' uit het centrum van Heerlen verdween en het stationsgebied zich ontpopte tot een grauw en onveilig gebied. Huisman ontwierp het nieuwe stationsgebied. Waar normaliter eerst de bebouwing en als laatste kostenpost het groen wordt begroot, besloot hij het ontwerp te benaderen als een symbiose tussen beide. Op één van de pleinen, het Maanplein, hebben TGS, de gemeente en Antea Group de groeiplaats van vijf honingbomen van Boomkwekerij Lappen voorbereid en ingericht. De exemplaren, elk 10.000 kilo schoon aan de haak, staan op het dak van een supermarkt en maken gebruik van een watermanagementsysteem dat water vasthoudt, irrigeert en eventueel overschot bij piekbuien rustig afvoert. De bomen werden met een kraan over de gebouwen getakeld. Interessant detail: met de

Peter Spijker

Ton Hermanussen

Ambassadeurs Herman Zonderland (Bomencarré) en Wilfred Molenkamp (Koelreuteria)

relatief grote kostenpost voor groen kon ook dit project rekenen op kritiek van de media.

Het Bomencarré en *Koelreuteria paniculata* gingen er uiteindelijk met de titel Inspyratieproject en Inspyratieboom vandoor. Uit de tientallen ingezonden projecten, te bewonderen in de hal van het Inspyrium, koos Peter Derksen tevens twee projecten waarmee de Stichting Nationale Boomfeestdag graag de samenwerking aangaat: het Centrum voor Natuur- en Milieu-educatie uit Amersfoort, omdat deze organisatie al veel doet om kinderen erbij te betrekken, en Woonlandschap de Leyhoeve bij Tilburg, dat zich goed leent om jong en oud bij elkaar te brengen.

Aan het einde van zijn presentatie nam Huisman het nog even op voor alle bomen, door zich te verwonderen over het feit dat mensen er zo snel over

klagen. 'Dan zeggen ze: die boom moet weg, want ik heb last van de bladeren. Je vindt dat het besluit van jouw voorouders om die boom daar te planten overruled kan worden. Terwijl jij net op het feestje komt kijken!'

Het bracht hem een daverend applaus uit de zaal. Zoals gezegd, de aanwezigen op de Boom Inspyratie Dag hoeven niet overtuigd te worden van de waarde van bomen. Een groot deel van Nederland – helaas – nog wel. Dus zet hem op, die ambassadeurspet!

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-7152

